

דף מג:

עין משפט ב.

יו"ד סימן רצד פעיף כב

ב. ל. הבריך ענף מלא פירות והפסיקו מעיקר האילן, וכן אילן זקן שנעקר ובו פירות ושתלו במקום אחר או שלקח ענף מלא פירות מאילן זקן והרכיבו בילדה, אם נתוסף בפרי עד שאין בפרי הראשון שהוא היתר מאתים חלקים על התוספת, אסורים ^ט כל הפירות ואם לאו מותרים. אבל אם הרכיב ענף מלא פירות של ערלה בתוך אילן זקן, הפירות של הענף אסורים לעולם אפי' גדלו הרבה ^י.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רצד פעיף כג

ב. ל. הנוטע אילן מאכל ^ב ואין דעתו לצורך אכילה אלא להיות גדר לשדה או בשביל עצים לשורפן, או לבנין פטור משני ערלה. והוא שיהיה ניכר שאינו לצורך אכילה, כגון אם זה לשריפת עצים נטען צפופין ואינו מרחיק בין אילן לאילן כראוי ^ל, ואם זה לבנין הוא משפה הענפים כדי שיתעבו, ואם זה לגדר הוא עומד במקום שצריך לגדור.

ב. לב. הנוטע אילן לצורך גדר מצד אחד, ומצד שני לצורך אכילה הצד לצורך אכילה חייב בערלה והצד השני שלצורך גדר פטור ^מ, ואם חשב

ט. ממשנה ה' פ"ק דערלה.

י. שאין גידולי היתר מבטלין האיסור. ש"ך ס"ק ל"ג.

כ. ממשנה ריש ערלה "את מאכל" את שהוא למאכל חייב, ועיין בפ"ת ס"ק ט"ו לגבי הוורדין שעשויים להריח אם אסורין משום ערלה.

ובברכי יוסף כתב שאין מקום לספק דאילן מאכל כתיב ואין בהם איסור ערלה, ע"ש. ועוד כתב שם דהנוטע עץ לרפואה אין בו איסור ערלה. ולהתרפאות מערלה אפי' בחולה שאין בו סכנה מותר בשלא כדרך הנאתו כגון לסוך בזתים או לסוך בשמן של ערלה. כ"כ בלחם יהודה.

ל. כמבואר בחו"מ סי' רי"ו. ואף דגם שלא בשעת מצוה אסור לקצץ עץ מאכל וכאן איך קוצץ אותם אח"כ, צ"ל דהאיסור רק בדרך השחתה, כמ"ש הרמב"ם בפ"ו דמלכים ועוד שכאן נטעו לשם כך. ברכי יוסף. ושם תמה מדוע הטור ומר"ן השמיטו דין זה של קציצת אילן.

מ. וה"ה חלק העליון אם עשוי לגדור מותר ואף שזה גדל מתוך האיסור שהוא חלק התחתון שעשוי לאכילה ויש בו דין ערלה, מ"מ אמרינן גידולי היתר מעלין את האיסור,

עליו אח"כ לאכילה חייב בערלה^ב וברבעי, ומונים לו משעת נטיעה, אבל אם לא חשב עליו לאכילה רק עד סוף שנה שלישית אין בו דין רבעי שאין דין רבעי בלא ערלה.
ואם נטעו למאכל, ואח"כ חשב עליו לאחד מהדברים שנזכרו כגון לגדור וכדומה, חייב בערלה.

עין משפט ד. יו"ד סימן רצד סעיף כז

- כז. לו. אילן העולה מאליו^ב ברשות היחיד חייב בערלה.
עלה במקום סלעים חזקים וקשים, פטור.
כז. לז. הנוטע במקום שאינו ישוב פטור^ע, ובלבד שאינו עושה כדי לטפל בפירותיו ולהביאם לישוב, אבל אם היה עושה כדי הטיפול בהם ולהביאם לישוב חייב.

עין משפט ז. יו"ד סימן רצה סעיף א.ג

- א. כלאי האילנות^ב הרי הם בכלל מה שנאמר "שדך לא תזרע כלאים".
כיצד המרכיב אילן באילן כגון יחור של תפוח באיחור של אתרוג, הרי זה לוקה מן התורה בכל מקום בין בארץ בין בחוצה לארץ.
א. ב. ה"ה המרכיב ירק באילן או אילן בירק לוקה בכל מקום.

ושאני מסעיף כ"ב דשם פירות ערלה היו כבר ניכרים קודם שגדל ההיתר ע"כ אין מעלין האיסור. ש"ך ס"ק ל"ד.

- ג. שם בירושלמי ריש מסכת ערלה ורמב"ם בפ"י ממע"ש ונטע רבעי.
ד. ממשנה ב' פ"ק דערלה ורמב"ם שם בפ"י והוסיף ברשות היחיד, לתרץ מה שכתוב בתוספתא פ"ק דערלה דהעולה מאליו פטור ששם בר"ה. באר הגולה מכ"מ על הרמב"ם שם.
ע. והיינו שלא במקום ישוב, אבל במקום ישוב אפי' עולה מאליו חייב דמסתמא ע"י עבודת אדמה שעבדו מתחלה עלה. ש"ך ס"ק ל"ה.
פ. מימרא דשמואל בקידושין ל"ט ע"א.

ג. ד. מותר לזרוע זרעים וזרע אילן כאחד ז', ומותר לערב זרעי אילנות ולזרעם כאחד, שאין לך כלאים באילנות אלא בהרכבה בלבד, בין אילן בירק בין ירק באילן בין ירק בירק שאינו מינו. ואפי' עץ סרק על עץ מאכל, או עץ מאכל על עץ סרק אסור ק.

עין משפט ז.ט. יו"ד סימן רצד סעיף כא

כא. כט. עץ רך שאינו גבוה מן הארץ טפח חייב בערלה לעולם ר משום מראית העין, שנראה כאילו היא בת שנתה. במה דברים אמורים בנטיעה אחת או אפי' שתים כנגד שתים ואחד יוצא זנב, אבל אם כל הכרם כך מותר די'ש לו קול ש.

עין משפט י. אר"ח סימן עא סעיף ז

ג.ז. ז. אסור לקרוא ק"ש בתוך ד' אמות של מת, או בבית הקברות ת ואם קרא לא יצא א.

יו"ד סימן שסז סעיף ב.ג.ו

ב. ב. לא יהלך בבית הקברות או בתוך ד' אמות של מת עם תפילין בראשו

צ. כתב הש"ך בס"ק ב' דמשמע אפי' בא"י מותר וכתב שהב"י אזיל לטעמיה אבל האמת העיקר כדעת הטור דבארץ ישראל אסור משום כלאי זרעים.

ק. משמע דעץ סרק על גבי עץ סרק אחר אפי' שאינו מינו מותר. ש"ך ס"ק ג'. וכ"פ הרמ"א בסעיף ו'.

ר. ולא רק ג' שנים, ומשום מראית העין, ממימרא דר"י בשם ראב"י בסוטה דף מ"ג ע"ב. ש. היינו שיש לו קול וידוע שכרם זה משונה ואין איסור מראית העין שיאמרו אוכל פירות שנת ערלה. שם ברש"י בסוטה דף מ"ג ע"ב.

ת. מחוץ לד' אמות של הקבר בתוך בית הקברות אם קרא יצא, וא"צ לחזור, כה"ח אות כ"ו, וכל החדר שמונח בו המת יש לו דין ד' אמות, כה"ח אות כ"ז. ואפי' תוך ד' אמות של מת קטן שפטור מן המצוות אסור לקרוא, ואם קרא לא יצא וחזור, כה"ח אות כ"ח.

א. כיון שעבר על דברי חכמים קנסוהו, ואפי' היה שוגג חוזר כדי שיזהר פעם אחרת, מ"א ס"ק ה'.

וכל מה שלא יצא היינו לענין קריאת שמע אבל לברכות מספק לא יחזור לברך דלהראב"ד יצא גם בק"ש. כה"ח אות ל"א.

משום לועג לרש, אבל אם הם מכוסים מותר.

ג. ה"ה עם ס"ת בזרועו ויקרא בו או יתפלל, וה"ה בע"פ אסור לקרוא או להתפלל = אלא א"כ זה לכבוד המת.

ו. כיון שנתרחק ד' אמות מן הקבר או מן המת קורא ומתפלל, ואפי' רואה הקבר או בית הקברות, ואם יש שם מחיצה מותר אחר המחיצה בסמוך אפי' בתוך ד' אמות לקבר.

עין משפט כ. אה"ע סימן טו סעיף יא.כג

יא. ג. בת אשת אביו מאיש אחר מותרת ג' לו, ואפי' גדלה איתם בבית אחד, ולא חיישינן למראית עין שנראית כאחותו.

כג. כח. ב' חורגין הגדלים בבית אחד ד', מותר כל אחד באשת חבירו, ולא חיישינן למראית העין דנראית כאשת אחיו.

עין משפט נס. יו"ד סימן רצו סעיף כב

כב. כב. ילדה פחות מטפח אינה מקדשת את הזרעים, במה דברים אמורים בשתים כנגד שתים ואחת יוצאת זנב, אבל אם כל הכרם כן הרי זה מקדש.

ב. וה"ה לאמירת קדיש צריך להרחיק ד' אמות, כ"כ מהרש"ל. ש"ך ס"ק ג'.
ג. מיבמות דף כ"א.
ד. מסוטה מ"ג ומסקנה שם.